

gesen. Ezek neve után érdeklődtem, nemcsak itt, hanem Békés-megye több helyén. Egybehangzóan így ismerték e két növényt:

a) a sekélyebb vízben élő parti szegélyt képező *Heleocharis palustris* (L.) R. Br.-t: „cett“, mások „cett-káká“-nak (az „e“ betű kiejtése nem éles: é, hanem: ë; s mintha gyenge „h“ is hangzanék. Nem vagyok nyelvész, nem tudom pontosabban körülírni).

b) a szikestó mélyebb vizeibe behatoló sásfélét, a *Bolboschoenus maritimus* (L.) Palla-t: „csatak“-nak.

Dr Iáporka Sándor: Magyar flora, Budapest, 1925 műve (126. 127. old.) előbbit „Csir Káka. Népies: Csetkáka“ néven, utóbbit „Népies: Csatak, zsiók“-néven említi.^{2, 3}

² A csatak nemcsak jó búvóhelye halaknak, vízi madaraknak, hanem hasznosítani is tudják; lekaszálják, szárítják, s alomnak használják. De láttam más alkalmazását is. Mikor a szegedi Fehértó egy részéből halaslavat létesítettek, — a védő vesszőfonatos gátaknál használták fel. S pedig a lekarózott fűzfavessző fonatok belső (parti) felülete megé rakták végig a csatak-kévéket lenyomkodva, és csak ennek hátába majd a tetejébe rakták fel a kiásott földet. A szikes föld ugyanis ha vizet kap, olyan lesz mint a híg tészta, szürkéshamuszínű és folyik. A vesszőfonadékán át így is évek mulva, a csatak-bélésen át keresztülfolyt, kiszivárgott a tészta szikföld sok helyen.

³ Györffy István: Növények elnevezései és a hozzáfűzők szólások Alföldünk népe száján. — Népi és Nyelvi szerkeszti Mészöly Gedeon (Keresztény Sajtószövetkezet, Szabadka) Megjelent Kolozsvárott. III. évf. 5. szám 1948 Május: 91—96; III. évf. 6. szám 1943 Június: 120; III. évf. 7. szám 1943 Szeptember: 138—140; III. évf. 8. sz. Okt.: 158—160; III. évf. 9—10 sz. 1943 Nov.—Dec.: 187—189.

Hogy is lehet feltételezni népünkről, amelynek elnevezései oly találók és jellegzetesek, hogy: vízszintesen elterülő alakzatra alkalmazna kidomborodó tagozatot fedő elnevezést? Hegyvidéken és dombvidéken esik szó csak egyik-másik hegynak vagy dombnak: leányok melle tájához való hasonlatosságról. (Pl. a Magas-Tátra-i *Stösschen* teteje az Elülső Rézának völgye *Weidau* részéről tekintve, avagy a Csupak-kal szemben levő Balatonparti domború ilyenmű hasonlatosságára e tájék kiváló, nagynevű ismerője: idős Lóczy Lajos hívta fel figyelmünket, mikor 1916-ban kolozsvári egyetemi hallgatóinkkal a Balaton-t jártuk.)

A Zenta-i Tisza-kanyarban lévő egykori halastó sekély-vízű volt, tele „cett“-tel, „cett-káká“-val.

Véleményem szerint nem „Cseestó“, hanem *Cettkáká-tó* = „Cett-tó“ annak az igazi neve!

Györffy István

Pótlókérdések az „Alföldi Községi Lexikon“-hoz.

Az I. Évkönyv 191—200. oldalán Dr Moór Elemér által felsorakoztatott 1—190. kérdés közé szerény véleményem szerint még a következők volnának beiktatandók, illetőleg itt-ott bővebben részletezendők:

II. 16. kérdés elé: Milyen tengerszínfeletti magasságban fekszik?

A község és határa legmélyebben fekvő pontja hol van? Domborzati viszonyok. Van-e a határban *halom*? neve?

Ha volt régen, de leszántották már, út-alé, erre valamelyik

dűlő, vagy határrész elmozdítása?

25. kérdést részletesebben volna jó feltenni:

Határrészek: dűlők, laposok, erék, esatornák, árkok, tavak nevei;

régi földsáncok, földgyűrűk vannak-é?

Vannak-é még szélmalmok és hány? A szélmalmok mellett, vagy környékén van-é tó, víz? Van-é külön neve ezen környéknek?

VIII. 74 kérdés: „Szakosztályok” után: szertárok, azok állománya.

79.-hez pótlás: Van-é ott valakinek természetrajzi (növény-, állat) gyűjteménye?

Vagy régiség-, pénz-, bélyeg-, régi bútor-, vagy valami különleges gyűjteménye?

IX. 89 kérdésnél bővebben kell részletezni:

A kútak minősége (gémes, kerkes, ártézi) és (külön-külön részletezve) számuk.

A kútak átlagos mélysége A legmélyebb kút hány méter mély? (A talajvíz szintje miatt fontos kérdés).

X. 115 kérdés után:

Mivel sütnek? Mivel fűtik be a kenyérsütő kemencét és mivel a banyakemencéket?

XII. 116 kérdéshez: van-é közlegelő? Mekkora területű?

118 kérdéshez: Van-é és hány éves *náltás* forgó, váltógazdaság?

Milyen sorrendben követik a gazdasági forgók egymást?

133 után: Van-é valamilyen helyi különlegességi terméke? természeti ága?

147. Van-é vadállománya? Milyének a vadászati lehetőségek?

Milyen vadfajták, madárfajták vannak, amelyeket ott vadásznak?

XVII. 174. kérdés: Van-é régi keresztelő medencéjük, vagy szenteltvíztartójuk?

XVIII. 190 kérdéshez beszúrni: A község múltjára, jelenére és természetrajzi viszonyaira vonatkozó bibliographia felsorolása.

Győrffy István